

Življenje na Japonskem

HINA MATSURI – PRAZNIK DEKLIC

FESTIVAL KYOKUSUI NO EN

BELI DAN

HITRI VLAK SHINKANSEN HOKAIDO

KAFUNSHO – SPOMLADANSKE ALERGIJE

DAN PODELITVE DIPLOM

ŽIVJO! Z JAPONSKE

UVODNIK

Drage bralke, dragi bralci.

Pred vami je tretja številka revije Življenje na Japonskem, ki prinaša vsakdanjosti in posebnosti iz življenja na Japonskem v marcu. Pomlad v tem mesecu prispe tudi na japonske otoke, razen na Hokaido, ki je v tem času še vedno relativno mrzel in zasnežen. Za mnoge Japonce je to najljubši čas v letu, saj je v zraku pričakovanje zgodnje pomladi.

V tokratni številki si lahko preberete o prikupnem prazniku deklic (*hina matsuri*), edinstvenem festivalu poezije *kyokusui no en*, obdarovanju srčnih izbrank Japoncev ob prazniku, poimenovanem beli dan, novi liniji hitrega vlaka *shinkansen*, ki bo povezovala Honšu in Hokaido, spomladanskih alergijah (*kafunsho*), ki pestijo številne Japonce in so dobile status prave nacionalne alergije, ter o veselju številnih šolarjev, ki ga prinaša dan podelitve diplom. V rubriki »Živjo! z Japonske« gostimo Vero Kastigar Tokunaga, Slovenko, ki živi in dela na Japonskem. Tokratna številka prinaša še posebno presenečenje, recept za pripravo sušija *chirashi*.

Upamo, da boste ob prebiranju nove številke izvedeli veliko novega in zanimivega o Japonski. Naslednja številka pa prinaša pestro dogajanje na Japonskem v mesecu, ko pomlad v deželi vzhajajočega sonca doseže vrhunec.

Veleposlaništvo Japonske

Uredništvo

Matej Črnjavič
Tanja Jakelj
Hironao Ohashi
Aya Pečnik

Oblikovanje

Matej Črnjavič

Hina matsuri

Hina matsuri je festival za deklice, ki se praznuje 3. marca. Družine z majhnimi hčerami doma postavijo lutke *hina*, s katerimi hčeram zaželijo srečo. Lutke so oblečene v kostume cesarskega dvora iz obdobja Heian (794–1185) in postavljene na odru, ki ima med pet in sedem nadstropij in je pokrit z rdečo klobučevino. Na najvišji polici sta lutki, ki predstavljata cesarja in cesarico, za njima pa je postavljen še miniaturni pozlačeni zlozljivi zaslon, tako kot na resničnem cesarskem prestolu. Večina družin lutke postavi v sredini februarja in jih pospravi takoj po koncu festivala, saj verjamejo, da bodo v nasprotnem primeru njihove hčere imele težave z možitvijo.

Kyokusui no en

Fukuoka je prefektura na otoku Kjušu z glavnim mestom Fukuoka. Prestolnica je razdeljena na dva dela: Fukuoko, nekdanje okrožje samurajev, in Hakato, nekdanje pristaniško in trgovsko okrožje. Med najbolj znanimi turističnimi znamenitostmi prefekture je svetišče Dazaifu Tenmangu s festivalom *kyukusui no en*. V mestu Kitakyushu je sedež proizvajalca robotov Yaskawa.

Kyokusui no en (praznik poezije ob vijugajočem potoku) je obred očiščevanja svetišča iz obdobja Heian (794–1185). Na festivalu, ki poteka prvo nedeljo v marcu, pesniki sedijo ob potoku v svetišču Dazaifu Tenmangu, po vodi pa pluje skodelica sakeja. Preden jih skodelica doseže, morajo sestaviti pesem *waka*, jo zapisati na kos papirja in prebrati na glas. Pesniki so oblečeni v kostume iz obdobja Heian, zelo elegantne in kompleksne kimone ter delovna oblačila plemstva in vladnih uradnikov na cesarskem dvoru. Ob pogledu na padajoče cvetove slive in zvokih japonske harfe obiskovalci dobijo občutek, da se je čas ustavil!

Beli dan

Natanko en mesec po valentinovim (14. marca) na Japonskem praznujejo »beli dan«. Ker za valentino dekleta obdarujejo fante, je ta dan priložnost, da fantje dekletom vrnejo pozornost v obliki bele čokolade. Praznik, ki so si ga izmislili trgovci s slaščicami, da bi pospešili prodajo, se je prvotno imenoval *Marshmallow Day* po znani beli slaščici. Ker pa ta ljudem ni bila najbolj všeč, saj so imeli raje čokolado, so ga preimenovali v beli dan in obdržali le izvorno barvno konotacijo. Poleg rož je bela čokolada najbolj zaželeno darilo v tem času.

Japonsko železniško omrežje bo kmalu bogatejše za novo linijo hitrega vlaka *shinkansen*, ki bo povezovala prefekturo Aomori na otoku Honšu in mesto Hakodate na Hokaidu. Gradnja proge, ki je deloma speljana pod morjem, se je začela maja 2005 in bo uradno odprta 26. marca letos, do leta 2030 pa naj bi bila podaljšana tudi do Sapura. Glavni japonski otok Honšu in drugi največji otok Hokaido bosta tako postala povezana z omrežjem hitrih vlakov, ki bodo okrog 850-kilometrsko pot med Tokijem in krajem Hakodate prepotovali v 4 urah in 10 minutah.

Shinkansen Hokaido

Spomladanske alergije

Marca se Japonci soočajo z alergijami, ki so posledica povečanih količin cvetnega prahu v zraku. Gre za pravo nacionalno alergijo, ki jo povzročata cvetenje japonskih cedrov (*sugi*) in japonskih cipres (*hinoki*). Število alergikov se je močno povečalo po 2. svetovni vojni, ko je vlada priporočila zasaditev ogromnih površin omenjenih dreves, saj so potrebovali les za povojno obnovo. Danes za to vrsto sezonske alergije trpi vsak peti Japonec in o količinah cvetnega prahu v zraku dnevno poročajo tudi japonski mediji. Ljudje si simptome lajšajo tudi z nošenjem barvitih mask, pa tudi takih visokotehnoloških, ki alergikom precej olajšajo življenje.

第60回卒業証書授与式

Šolsko leto se na Japonskem prične z aprilom in konča marca. Takrat dijaki prejmejo zaključna priznanja za uspešno opravljene 3 letnike, kolikor tudi traja srednja šola na Japonskem. Zaključna slovesnost in podelitev diplom potekata v šolski avli in se pričneta z japonsko himno, sledi pa ji šolska himna. Proslava se nadaljuje z nagovori ravnatelja in razrednikov zaključnih letnikov. Ti poimensko pokličejo vsakega dijaka, ki morajo eden za drugim vstati in zavpiti »hai« (da ali tukaj), nato pa jim ravnatelj podeli diplome. Po proslavi se vrnejo v svoje razrede, kjer jih čakajo letne spominske knjige.

Podelitev diplom

Živjo! z Japonske

Besedilo in fotografije: Vera Kastigar Tokunaga

Na začetku marca praznujemo dan deklic, *hina matsuri*. Okraske *hina ningyo* pri nas postavimo že proti koncu januarja. Naši deklici se zelo radi oblečeta v kimono, pripravimo pa tudi tradicionalno jed *chirashi zushi*. Po starem koledarju velja, da so okraski lahko postavljeni do 3. aprila, večinoma pa jih pospravijo takoj po 3. marcu. Verjamejo namreč v vražo, da se bodo ženske poročile pozno, če bodo okraske pustili predolgo. En mesec po valentinovim, 14. marca, imamo »beli dan«. Na ta dan se pričakuje, da moški, ki so jih ženske obdarile za valentinovo, tudi nekaj podarijo. Najbolj priljubljena darila so piškoti in bela čokolada. Ker živimo na južnem otoku Kjušu, kjer je marca že bolj toplo, nas proti koncu meseca že razveselijo cvetoče češnje.

Živim na otoku Kjušu, v mestu Ureshino v prefekturi Saga, ki je poznano predvsem po zelenem čaju in kopališčih *onsen*. Prišla sem pred osmimi leti. Poročila sem se z *atotsugi*-jem, naslednikom družinskega posla, zato tudi jaz delam v družinskem podjetju. Ukvarjamo se s proizvodnjo in prodajo našega japonskega zelenega čaja. Poleg dela v naši čajni hiši se učim tudi drugih japonskih umetnosti – enkrat tedensko obiskujem tečaja ikebane in kaligrafije.

Sušī *chirashi*

Sestavine

Riž	400 g
Jabolčni kis	0.5 dl
Sladkor	25 g
Sol	13 g
Jajca	3
Gobe šitake	150 g
Stročji fižol	3-4
Ikura (kaviar)	50 g
Dimljeni losos	50 g
Sojina omaka	0.5 dl
Sake	0.5 dl
Sladkor	50 g

1. Riž operemo in odcedimo. Pustimo ga stati najmanj 30 minut.
2. V cedilu operemo kaviar. Pustimo ga v hladni vodi za pol ure. Skuhamo 0.3dl sakeja, 25g sladkorja, 0.3dl sojine omake in mešanico ohladimo. Odcedimo kaviar in ga dodamo mešanici sakeja, sladkorja in sojine omake.
3. Riž kuhamo na največjem ognju, dokler ne zavre, nato kuhamo na majhnem ognju še 10 minut. Ogenj ugasnemu in pustimo pokrov zaprt še vsaj 10 minut.
4. Zmešamo 0.5dl jabolčnega kisa, 25g sladkorja in 13g soli. Dodamo riž in hladimo.
5. Jajcem dodamo malo soli, mešamo in spečemo kot palačinke. Palačinko narežemo.
6. Narežemo stročji fižol, ga 4 do 5 minut kuhamo v slani vodi in ohladimo.
7. Narežemo gobe šitake in jih skuhamo z 0.2dl sakeja, 25g sladkorja in 0.2dl sojine omake.
8. Narežemo dimljen losos.
9. V posodo damo riž, ga obložimo s pripravljenimi dodatki in okrasimo.

Dober tek!